

Номаи бародарона (1)

[Тоҷики – Tajiki – طاجيکيۂ]

Таълиф: Холид ибни Ҳаддуб
ал-Муҳайдиб

Тарҷума, таҳияи ва изофаҳои
зиёдати:
Амирҳамзаи Ҳомиди Ҳанафи

2011 - 1432

IslamHouse.com

رسالة أخوية (١)

« باللغة الطاجيكية »

تأليف: خالد بن هدوب المهيدب

ترجمة وتعليق وإضافات جديدة: أمير حمزة حامد الحنفي

2011 - 1432

IslamHouse.com

Ба номи Худованди бахшандаи меҳрубон Номаи бародарона

Ҳамду санои беандоза Худованди оламиёнро ва дуруду раҳмату баракати бепоён бар Муҳаммад паёмбари охирзамон ва олу асҳобаш бод.

Худованд мефармояд:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿ فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ، يَشْرَحْ صَدْرَهُ، لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ، يُجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَقُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرَّجَسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿ الأنعام: ١٢٥

Тарҷума: «Пас ҳаркӣ Худо ҳидояти ўро бихоҳад, қалбашро ба нури ислом равшан ва муншариҳ мегардонад. Ва ҳар киро бихоҳад гумроҳ намояд, яъне ба ҳоли гумроҳӣ воғузорад, дили ўро аз қабул кардани имон танг ва саҳт танг гардонад, ки гӯё меҳоҳад аз замин бар фарози осмон равад, ин аст ки Худованд ононе, ки ба ҳақ намегараванд мардуд ва палид мегардонад».

Паёмбари худо (с.в) ҳар вақт, ки дар ягон маҷлисе ё хутбае ё дарсе мебуд, сухани худро бо ин хутба шуруъ мекард ва ин хутбаро хутбаи ҳоҷат номидаанд.

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا من يهده الله فلا مضل له ومن يضلله فلا هادي له وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمداً عبده ورسوله .

«Иннал ҳамда лиллоҳи наҳмадуҳу ва настаџинуҳу ва настағфируҳу ва наъзу биллоҳи мин шурури анфусино ва мин сайоти аъмолино ман яҳдиҳил лоҳу фало музилла лаҳу ва ман юзлил фало ҳодия лаҳу. Ва ашҳаду ан ло илоҳа илло Аллоҳу ваҳдаҳу ло

шарика лаху ва ашхаду анна мухаммадан абдуху ва расулуху».

Худованд мефармояд:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ آل عمران: ١٠٢

Тарҷума: «Эй аҳли имон! Аз Худо битарсед, чунонки шоистаи худотарс будан аст, пайваста ба ёди \bar{U} бошед ва шукри неъматашро ба ҷой оред то намиред ҷуз ба дини Ислом (то инки мусулмон аз дунё реҳлат кунед) ».

Дар ҷои дигар Худованд мефармояд:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿يَأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ النساء: ١

Тарҷума: «Эй мардум! Битарсед аз парвардигори худ, он Худое ки ҳамаи шуморо аз як тан биёфарид ва ҳам аз \bar{u} ҷуфти \bar{u} ро халқ кард. Ва аз он ду тан халқи бисёр аз марду зан дар атрофи олам барангехт. Ва битарсед аз он Худое, ки ба номи \bar{U} аз якдигар масъалат ва дархост мекунад, Худоро дар назар оред ва дар бораи арҳом (хешу табору наздикон) кутоҳӣ макунад, ки ҳамоно Худо муроқиби аъмоли шумост.

Боз худованд мефармояд:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾ الأحزاب: ٧٠ - ٧١

Тарҷума: «Эй касоне ки имон овардаед! Муттақӣ ва худотарс бошед ва ҳамеша ба ҳақ ва дуруст бигӯед

то Худо амалҳои шуморо ба лутфи худ ислоҳ фармояд ва аз гуноҳони шумо баргузарад ва ҳар ки Худо ва расулашро итоат кунад, албатта ба саодат ва пирӯзии базург ноил гардидааст».

Аммо баъд:

Бародари мӯхтарам, ин номаи кучак ва мутавозӣонае аст барои шумо, ки шомили 50 насиҳат ё фоида ё васият мебошад.

Ва он ҳам васиятҳо ва роҳнамоиҳои ҳастанд, ки дар дини Ислом чамъ шудаанд ва ман онҳоро бароят тӯҳфа мекунам.

Ман бисёр кӯшиш кардам, ки ин нома аз он чи ки аз Расули Худо саҳеҳ ва собит ривоят шудааст ва инчунин аз суҳанони гузаштагон ва ниёгону пешинагони уммати муҳаммадӣ иқтибос ва тасдиқу истишҳод гирифта шавад.

Ва аз Худованди таъоло ба асмо ва сифоти волояш масъалат дорам, ки касе ин номаро хонда истифода барад ва манфиат диҳад ва дар тавзеъ ва нашри он кӯмак расонад, подоши нек диҳад.

Дар охир он чи дар ин номаи хурдакак аз кори дурусту саҳеҳ аст, аз Худованд аст ва он чи хато ва иштибоҳ аст, аз ман ва аз шайтон аст.

Ва охирин дуои мо ин аст, ки ҳамду сано барои Худованд, парвардигори оламиён аст ва дуруд ва раҳмати Худованд бар паёмбари мо ва олу асҳобаш бод.

Абу Мусъаб

Бародари гиромӣ он васият ва насихатҳо иборатанд аст:

1 - Адо намудани намозҳоро дар масҷид ва бо ҷамоат муҳофизат намоед, зеро Расули Худо (с.в) фармудаанд:

"Касе ки бар намози ҷамоат дар масҷид муҳофизат намояд, Худованд аҳду паймон намудааст, ки ӯро биҳишт ворид намояд."

2 - Бар суннатҳои ротиба ҳамавақт муҳофизат кун ва онҳо иборатанд аз:

Ду ракаат пеш аз намози бомдод, чаҳор ракаат пеш аз фарзи намози пешин ва ду ракаат баъди намози пешин ва ду ракаат баъди намози шом ва ду ракаат баъди намози хуфтан.

Расули Худо (с.в) мефармояд:

«ما من عبد مسلم يصلي لله تعالى في كل يوم ثنتي عشرة ركعة تطوعاً من غير الفريضة إلاّ بنى الله له بيتاً في الجنة أو بُني له بيت في الجنة». [مسلم]

Ҳар бандаи мусулмон дар ҳар шабонарӯз 12 ракаат намози нофила (суннати ротиба) бидуни намозҳои фарзӣ бихонад, Худованд дар биҳишт барои ӯ хонае бунёд мекунад ва ӯ хонае барояш дар биҳишт сохта мешавад.

Кӯшиш кун, ки намозҳои суннатро дар хона бихонӣ, зеро Расули Худо (с.в) фармудаанд:

«صلوا أيها الناس في بيوتكم فإنّ أفضل صلاة المرء في بيته إلاّ المكتوبة». [النسائي وابن خزيمة، وصحيح الألباني].

«Эй мардум! Дар хонаҳоятон намоз бихонед, зеро беҳтарин намози инсон аст аст, ки дар хона хонда шавад, магар намози фарз», ки хондани намози фарз дар масҷид хонданаш беҳтару хубтар аст. Пас барои мусулмон хуб аст, ки намози суннатро дар хона

хонда, баъд ба масҷид рафта намози фарзро бо ҷамоат хонад.

Вале ин маънои онро надорад, ки суннатро дар масҷид хондан ҷоиз нест ё савобаш кам мешавад, балки дар масҷид ҳам хондани намози суннат ҷоиз ва савобаш пурра бар намозгузор мерасад, аммо беҳтар он аст, ки Расули Худо (с.в) фармудаанд ва дар боло зикр шуд.

Боз як хубии ин дар он аст, ки вақте инсон намози суннатро дар хона мехонад аз риё ва кибру ғурур дур мешавад ва бо ин сабаб аҷру савобаш зиёдтар мегардад.

Аз шайхулислов ибни Таймия дар мавриди касе ки ҳамеша суннатҳоро тарк мекунад, пурсида шуд.

ӯ фармуд: Касе ки бар тарки суннатҳо исрор варзад, далел бар ин аст ки дини ӯ ноқис аст ва шаҳодату гувоҳии ӯ қабул намешавад. (Маҷмуи фатово 23/123).

3 - Зикрҳо ва вирдҳои воридшударо ҳамеша баъди ҳар намоз бихон ва бо ин кор барои Паёмбари Худо пайравӣ ва иқтидо намо.

Зикрҳои баъди намоз иборатанд:

- Баъди ҳар намоз се бор «астағфируллоҳ» бигӯед.
- Баъди азон: «Аллоҳума антас-салом ва минкас-салом таборакта ё зал-ҷалоли вал-икром».
- Сипас бигӯед: «Ло илоҳа илла-аллоҳу ваҳдаҳу ло шарика лаҳу, лаҳулмулку ва лаҳулҳамду ва ҳува ало кули шайин қадир».
- Сипас: «Ло ҳавла ва ло қуввата илло биллоҳ» сипас «Ло илоҳа илла Аллоҳ ва ло наъбуду илло иёҳу лаҳу анниъмата ва лаҳулфазлу ва лаҳус саноул ҳасан» сипас «Ло илоҳа илла-Аллоҳу мухлисина лаҳуд-дин ва лаф қариҳал кофирун».

- Сипас: «Аллоҳума ло мониъа лимо аъята ва ло муътия лимо манаъата ва ло янфаъу зо-лҷадди минкал-ҷиддӣ» (яъне: Ҳеч сарватманде сарваташ ба ӯ нафъ ва фоида намерасонад, балки ҷамъи халоиқ мӯҳтоҷ ва фақир ба сӯи Худованд ҳастанд).
- Сипас: 33 бор Субҳона-Аллоҳ ва 33 бор Алҳамдулиллоҳ ва 33 бор Аллоҳу Акбар гӯед. Баъд аз он «Ло илоҳа илла-Аллоҳу ваҳдаҳу ло шарика лаҳу, лаҳулмулку ва лаҳулҳамду ва ҳува ало кули шайин қадир» гӯед.
- Баъд аз он «Оятул курсиро» бихонед:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٢٥٥﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ البقرة: ٢٥٥

Тарҷума: «Худованд яктост, ки ҷуз ӯ Худое нест, зинда ва поянда аст, ҳаргиз ӯро касолат (танбалӣ, сустӣ) хоб фаро нагирад, то чи расад ки хоб равад, ӯст молики ончи дар осмонҳо ва замин аст, киро ин ҷуръат аст, ки дар пешгоҳи ӯ башафоат бархезад, магар ба фармони ӯ, илми ӯ муҳит ва фарогиранда аст ба ончи ки пеши назари халқ омадааст ва ончи сипас хоҳад омад ва халқ ба ҳеч мартабаи илми ӯ ихота натавонад кард, магар ба ончи ӯ хоҳад, қаламрави илмаш аз осмонҳо ва замин фаротар аст ва ниғаҳбонии осмонҳо ва замин бар ӯ осон ва беаҳмад аст, ӯ донои бузургвор ва тавонои боазамат аст».

Сипас ин сураҳоро бихонед:

Сураи Ихлос (Қул ҳува Аллоҳу аҳад), сураи Фалак (Қулаъузу бираббилфалак), сураи Нос (Қулаъузу бираббиннос).

Ин сурахоро баъди намози бомдод ва намози шом себорӣ такрор кунед беҳтар аст.

Баъд аз он аз Худованд паноҳ бихоҳед чигунае, ки Расули Худо паноҳ хостааст.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْدَلِ

العمر، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ». [البخاري].

Аз Саъд ибни Абиваққос ривоят аст, ки Расули акрам фармудаанд: Илоҳи аз бухлу тарсу буздилий ва куҳансолий, ки маро ба зиллат ва хорӣ бикашад ва аз фитнаи дунё ва азоби қабр ба Ту паноҳ мебарам.

4 - Ин дуоро ҳифз кун ва дар намозат онро бихон:

«اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاعْفُرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ

عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ». [متفق عليه].

Аз Абӯбакри Сиддик ривоят аст, ки фармудаанд: Ба Расули Худо гуфтам: Маро дуое биёмӯз, ки онро дар намозам бихонам, расули Акрам фармуд: Бигӯ: Худоё ман ба худам бисёр зулму ситам кардам ва гуноҳонро ба ҷуз Ту касе намебахшад, маро мағфирате аз ҷониби худат биёмурз ва раҳмататро шомили ҳоли ман гардон, зеро ту бахшанда ва меҳрубонӣ.

5 - Ҳангоме ки дар намози ҷамоат меистӣ, китфатро ба китфи рафиқат ва кааби худро ба кааби (Каъб яъне бучулаки пой) рафиқат бичаспон, зеро ин суннати тарқшудааст, ки дар ин замон каме аз мардум инро ба ҷой меоранд.

«أقبل رسول الله ﷺ على الناس بوجهه فقال: أقيموا صفوفكم ثلاثاً، والله لتقيمن صفوفكم أو ليخالفنَّ الله بين قلوبكم، قال: فرأيت الرجل يلزق منكبه بمنكب صاحبه و كعبه بكعبه». [متفق عليه].

Чигунае ки дар ҳадиси Нӯъмон ибни Башир ривоят шудааст, ки: Расули акрам бо чехрааш ба сӯи мардум баргашт ва се мартаба фармуд: «Сафҳоятронро баробар ва рост кунед, савганд ба Худо агар сафҳоятронро баробар ва рост накунад Худованд миёни дилҳоятон ихтилоф меандозад». Нӯъмон мефармояд: ёрони Расули акрамро дидам, ки ҳар кадом китфаширо ба китф ва каабашро (шитолинг ё бучулаки пой) ба кааби шахси дар канораш буда мечаспонид.

6 - Бар намози витр муҳофизат кун, зеро намози витр аз суннатҳое аст, ки расули акрам дар сафар ап ғайри сафар бар он мудовимат мекард ва фармуд: «Охири намозатонро дар шаб намози витр қарор диҳед». (Бухорӣ ривоят кардааст).

Бар суннати Зуҳо (намози сари офтоб) ҳам муҳофизат кун, чунончи Расули акрам дар ин маврид мефармояд: «Ҳар инсон ҳангоме ки субҳ мекунад (яъне шаби худро рӯз мекунад) бар ҳар мафсали (пайванди ҷисм) ӯ садақае лозим аст ва ҳар «субҳоноллоҳ» садақа аст ва ҳар «алҳамдулиллоҳ» садақа аст ва ҳар «Ло ҳавла ва ло қуввата илло билоҳ» садақа аст ва ҳар «Аллоҳу акбар» садақа аст ва «Амри маъруф ва наҳйи мункар» садақа аст ва хондани ду ракаат намози зуҳо (намози сари офтоб) аз ҳамаи инҳо кифоят мекунад» (Муслим ривоят кардааст).

(Ин ҳадис ин маъноро медиҳад, ки инсон вақте аз хоб мехезад барои ҳар як пайванди ҷисми ӯ садақае лозим аст.

Вале ин маънои онро надорад, ки фақат аз молаш садақа кунад, балки мешавад ки бо дигар роҳҳо савоби садақаро ба даст биёрад.

Ва Расули акрам он роҳҳои ба даст овардани ин савобро барои мо баён намудааст.

Пас вақте инсон зикри Худоро мекунад ва он ҳам бо гуфтани «Субҳоноллоҳ, Алҳамдулиллоҳ» ва дигар зикрҳо, савоби садақаро ба даст меорад.

Ва агар касе ду ракаат намози зуҳоро хонад, гӯё ҳамаи ин зикрҳоро ба ҷой овардааст ва ин ду ракаат аз ин садақаҳо кифоят мекунад ва инчо савобу мартабаи ин ду ракаат намозро Расули Худо бароямон хотиррасон намудааст, ки онро ба ҷой биёрем то аз ин қадар савоб бенасиб нагардем.

Ва аз хубии анҷом додани ин суннатҳои паёмбар ин аст, ки ту шабурӯзӣ худро бо зикри Худо мегузаронӣ).

7 - Кӯшиш кун, ки ба маҳзи шунидани азон ба сӯи масҷид рафтано барои худ одат қарор диҳӣ ва доимо дар сафи аввали намоз бошӣ ва аз ин сухани расули Худо барҳазар бош, ки мефармояд: «Ҳамчунон қавм ва тоифае аз сафи аввал таъхир мекунанд, то ин ки Худованд онҳоро ба сабаби таъхирашон ба оташи ҷаҳаннам бибарад». (Абудовуд ривоят кардааст, Албонӣ саҳеҳаш гуфтааст).

Худованд мунофиқонро дар вақти барои намоз коим шудан чунин васф намудааст:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿۱﴾ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى

الصَّلَاةِ قَامُوا كَسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿۱۴۲﴾ النساء: ۱۴۲

Тарҷума: «Ҳамоно мунофиқон бо Худо макру ҳилла мекунанд ва Худо низ бо онҳо макр мекунад (яъне: Макрашонро ботил месозад ва бар он макру нифоқ

муҷозоташон ҳам хоҳад кард) ва чун ба намоз оянд аз рӯи бемайлӣ ва маҷолӣ касолат ва танбалӣ намоз гузоранд, барои риёкорӣ, ва зикр намекунанд Худоро магар андаке ва он ҳам ба қасди риё».

Аз Оиша (рз) ривоят аст, ки гуфт: «Расули Худо бо мо бо меҳрубонӣ ва лутф рафтор мекард ва мо ҳам бо меҳрубонӣ ва лутф бо ӯ рафтор мекардем, вале бо маҳзи шунидани азон гӯё на ӯ моро мешинохт ва на мо ӯро». (Яъне расули Худо он қадар бар вақти намоз аҳамият меод, ки бо шунидани азон ҳама корхоро якҷой гузошта, бар намоз тайёри дида ба сӯи масҷид равона мешуд).

Инчунин аз нуқтаҳои аҷиб ин аст, ки Иброҳим ибни Маймунӣ Марвазӣ дар зарғарии тилло ва нуқра кор мекард. Ибни Муъин мегӯяд: Вақте чакушашро баланд мекард, агар садои муаззинро мешунид ки азон мегуяд, чакушро поин намеовард, балки онро бармегрдонид ва бар замин мегузошт.

(Яъне аз шунидани овози муаззин ҳама корро яксӯ гузошта омодагӣ ба намозро меид).

8- Бидон ки шаб ва рӯзи ҷумъа имтиёзот ва одобе доранд, ки онро бар дигар рӯзҳо ва шабҳо бартарӣ медиҳанд, аз ҷумлаи онҳо иборатанд аз:

- Ғуслу шустушӯи рӯзи ҷумъа, баъзе аз олимон ва донишмандон ғусли ин рӯзро воҷиб мегӯянд ва далели онҳо ин ҳадиси расули Худо аст, ки мефармояд:

«غسل الجمعة واجب على كل محتلم». [متفق عليه]

«Ғусли ҷумъа бар ҳар фарди болиғ ва мукаллаф воҷиб аст». (Муттафақун алайҳӣ). (Вале аксари олимон бар ин назаранд ки ғусли рӯзи ҷумъа суннат аст).

- Тамиз ва пок будан, хушбӯӣ кардан, мисвок истеъмол намудан, кӯтоҳ намудани нохунҳо ва либоси нав ё поку тоза пӯшидан.

- Дуруд ва салаоти бисёр бар расули Худо (с.в) фиристодан, чигунае, ки расули Худо (с.в) мефармояд:

«إِنَّ أَفْضَلَ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَكْثَرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ». [أبو داود بإسناد صحيح].

«Беҳтарини рӯзҳои шумо рӯзи ҷумъа аст, пас барои ман бисёр дуруд фиристед, зеро дурудатон бар ман пешкаш мешавад».

- Дар рӯзи ҷумъа соате барои ибодати дуо аст. Аз Абухурайра ривоят аст, ки фармуданд:

«Расули акрам рӯзи ҷумъаро зикр намуд ва фармуданд: Дар он (рӯзи ҷумъа) соате ҳаст, ки ҳар бандаи мусулмоне дар ин соат дуо карда ва аз Худованд чизе хоҳад, Худованд дуои ӯро қабул мекунад» ва бо дасти муборакшон ишора фармуданд, ки ин соат хеле муддати маҳдуд ва каме аст, (яъне инсон бояд барои дарёфти ин соат зиракӣ ва ҳушёрӣ худро кор фармояд то ки аз ин вақт баҳраманд шавад ва кӯшиш кунад, ки ҳамаи ин рӯзи муборакро дар дуо ва талаб аз Худованд гузаронад, то ин ки дуо ва талабаш ба ин вақти қабули дуо баробар гардад).

(Ва қавли рочех дар ин соат охири рӯзи ҷумъа, яъне баъд аз аср то вақти шом мебошад, пас инсон кӯшиш кунад, ки ин муддати кӯтоҳро, ки тақрибан ду соат мешавад, беҳуда нагузаронад ва аз Худованд талаби хоҳишоти худро намояд то ин ки вақти қабули дуоро аз даст надихад.)

- Аз ҷумлаи ин одоб барвақт ва пиёда рафтан ба масҷид аст, расули Худо мефармояд:

«من اغتسل يوم الجمعة غسل الجنابة ثم راح فكأنما قرب بدنة، ومن راح في الساعة الثانية فكأنما قرب بقرة، ومن راح في الساعة الثالثة فكأنما قرب كبشاً أقرن، ومن راح في الساعة الرابعة فكأنما قرب دجاجة، ومن راح في الساعة الخامسة فكأنما قرب بيضة فإذا خرج الإمام حضرت الملائكة يستمعون الذكر». [متفق عليه].

«Касе ки рӯзи ҷумъа монанди ғусли ҷанобат ғусл намояд ва баъд ба масҷид равад, монанди касе аст, ки шутуре дар роҳи Худо қурбонӣ кардааст ва касе, ки дар соати дуввум биравад, монанди ин ки гове қурбонӣ кардааст ва касе дар соати сеvум биравад, монанди ин ки гӯсфанде (қушқор) қурбонӣ кардааст ва касе, ки дар соати чаҳорум равад, монанди ин ки мурғеро дар роҳи Худо қурбонӣ кардааст, ва касе ки дар соати панҷум равад, монанди инки тухми мурғеро дар роҳи Худо қурбони, садақа ва фидо кардааст ва вақте ки имом баромад то бар минбар рафта хутба бихонад, фариштагон ҳозир мешаванд то зикри Худо ва хутбаро гӯш диҳанд». (Муттафақун алайҳӣ). (Дар ин ҳадис расули Худо тарғиб менамояд, ки инсон дар имрӯз ҳарчи барвақттар ба масҷид равад ҳамон қадар савоби зиёд мегирад ва мисол овард, ки касе барвақт равад савобу аҷри қурбонӣ ва садақа кардани шутурро соҳиб мешавад ва ҳаминхел бо тартиб.

Ва тасаввур кунед, ки вақте инсон барвақт рафт ва савоби қурбонии шутурро ба даст овард бо ин савобу аҷраш ба охир намерасад, балки вақте ӯ ба масҷид мерасад ба зикри Худо ва Қуръон хондан машғул мешавад, ки ин ба аҷри қурбонии шутур изофа мешавад.

Инчунин огоҳ бош, ки хондани Қуръон чи қадар аҷру савоби зиёд дорад, ки расули Худо дар ҳадиси дигаре фармудааст, ки барои ҳар як ҳарфи аз Қуръон хондагӣ 10 савоб мегирад ва мисол ҳам овардааст, ки фикр накунад, ки «алиф лом мим» як ҳарф аст, балки (алиф) як ҳарф, (лом) як ҳарф ва (мим) як ҳарф аст, ки дар ҷумла ин се ҳарфро хондан соҳиби 30 савоб мегардӣ.

Пас тасаввур намо, ки то вақти намози ҷумъа чанд саҳифа Қуръон мехонӣ ва чӣ қадар аҷру савоб барои худ ҷамъ менамоӣ, зиёда бар савоби қурбонии шутур ё гов ё гӯсфанд ва ғайра.)

Аз Авс ибни Авс ривоят аст, ки расули Худо (с.в) фармуданд:

«من غَسَّلَ يوم الجمعة واغتسل، وبكَّرَ وابتكر، ومشي ولم يركب، ودنا من الإمام واستمع ولم يلغ، كان له بكل خطوة أجر سنة صيامها وقيامها». [أبو داود والترمذي والنسائي وابن ماجه]

«Қасе, ки таҳорат намуда ва бадани худро шустушӯ ва оббозӣ намояд ва субҳи барвақт барҳеста тайёри бинад ва савор нашуда (мошин ё маркаbero) пиёда ба масҷид равад ва наздики имом нишаста ба хутба гӯш дода гап назанад, бо ҳар як қадами бардоштааш (ба сӯи масҷид) аҷру подоши яксола рӯза ва қиёми он (намози шаб хондан) ба ӯ мерасад» (Абудовуд, Тирмизӣ, Насоӣ ва ибни Моҷаҳ ривоят кардаанд).

Қиём: яъне шабро бо намозхонӣ гузарондан.

- Ва аз ҷумлаи одоби рӯзи ҷумъа сураи Каҳфро хондан мебошад, чунонки расули Худо мефармояд:

«من قرأ سورة الكهف في يوم الجمعة أضاء له من النور ما بين الجمعتين».

[الحاكم والبيهقي وصحيح الجامع وإرواء الغليل ٢٦]

«Касе, ки дар рӯзи чумъа сураи Каҳфро тиловат намояд, Худованд байни ин чумъа ва чумъаи ояндашро нуронӣ менамояд» (Ҳоким ва Байҳақӣ ривоят кардаанд).

9- Бидон, ки касе ки ташйиъи чаноза мекунад ва бар он намоз мегузорад, фазилати хеле бузург ва зиёд аст. Чигунае ки аз расули Худо собит аст, ки фармуданд:

«من شهد الجنّاة حتى يصلي عليها فله قيراط، ومن شهدّها حتى تدفن فله قيراطان، قيل وما القيراطان؟ قال: مثل الجبلين العظيمين». [متفق عليه].

«Касе ки ба ташйиъи чанозае ҳозир шавад, то ин ки намози чаноза хонда шавад, барои \bar{y} аҷри як қирот аст ва касе ки бар намоз ва дафнии он майит ҳозир бошад, барои \bar{y} аҷри ду қирот аст. Расули Худо пурсида шуд, ки қирот чӣ қадар аст? Фармуданд: Қирот монанди ду кӯҳи бузург ва азим аст».

Чӣ гуна намози чаноза хонда мешавад?

Дар ҳоле ки истодааст, чаҳор такбир бигӯяд ва ду дасти худро бо гуфтани ҳар такбир баланд намояд, баъди такбири аввал сураи Фотиҳаро (Алҳамд) мехонад ва пеш аз сура хондан (Аъзузу биллоҳи минашайтонирраҷим) мегӯяд, баъди такбири дуввум дуруд ва салавот бар расули Худо мефиристад, чи гунае ки дар намоз салавот мефиристад баъди аттаҳаётро хондан. Баъди такбири севум барои майит дуо мекунад ва баъди такбири чаҳорум каме таваккуф карда ба тарафи рост салом медиҳад.

(Намози чаноза дар байни мазҳабҳои чаҳоргонаи аҳли суннати валҷамоат каме дигаргунӣ дорад:

Мазҳаби Ҳанафӣ ва Моликӣ дар вақти такбирҳоро гуфтан дастҳои худро намебардоранд, яъне дастони

худро баста зери ноф ё зери сина мегузоранд ва фақат такбир (Аллоҳу акбар) мегӯянд.

Аммо мазҳаби Шофей ва Ҳанбалӣ вақти такбир гуфтан дастони худро мебардоранд, яъне дар чаҳор такбир дастони худро бо гуфтани такбир мебардоранд.

Аммо дар такбири аввал ҳама мазҳабҳо бар бардоштани дастҳо муттафиқанд.)

Дуо кардан барои мурда чигунае ки аз расули Худо собит аст, ингуна мебошад:

Аз Абухурайра (р.з) ривоят аст, ки гуфт: расули Худоро шунидам, ки мефармояд:

«إِذَا صَلَّيْتُمْ عَلَى الْمَيِّتِ فَأَخْلَصُوا لَهُ الدُّعَاءَ». لِأَبُو دَاوُدَ وَابْنِ مَاجَةَ

«Вақте ки барои мурда намоз хондед, пас мухлисона ва бидуни риё барои ӯ дуо кунед».

Дар ҳадиси дигар Абухурайра (р.з) ривоят мекунад, ки: Вақте ки расули Худо бар майит намоз мехонд, чунин мефармуд:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مِنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ، اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تَضِلْنَا بَعْدَهُ». [مُسْلِمٌ وَالْأَرْبَعَةُ]

«Илоҳо бар зиндагону мурдагони мо ва ҳозирону гоибони мо ва хурдону бузургони мо ва мардону занони мо мағфират намо. Илоҳо касе аз моро зинда мекуни ва ба дунё меоварӣ, ӯро бар Ислом ба дунё биёвар ва касе аз моро аз дунё мегири, ӯро бар имон бигир ва дар ҳоли муъмин буданаш аз дунё бибар. Илоҳо моро аз аҷри ӯ маҳрум нагардон ва моро баъд аз марги ӯ гумроҳ ва мунҳариф мақун». (Муслим)

Авф ибни Молик ривоят мекунад, ки расули Худо бар чанозае намоз гузошт ва ман аз дуояш инро хифз намудам.

«اللَّهُمَّ اغفر له وارحمه وعافه واعف عنه، وأكرم نزله ووسع مدخله، واغسله بالماء والثلج والبرد، ونقه من الذنوب والخطايا كما ينقى الثوب الأبيض من الدنس، وأبدله داراً خيراً من داره، وأهلاً خيراً من أهله، وأدخله الجنة وقه فتنة القبر وعذاب النار». [مسلم].

«Бор илоҳо гуноҳони ӯро мағфират кун ва ӯро бибахш ва раҳмату офият фармо ва ӯро вақти нузули бар қабр икром кун ва ҷойгоҳашро васеъ гардон ва ӯро бо об, ях, барф, шустушӯи деҳ ва ӯро чунонки либоси сафед аз начосат пок мешавад, аз гуноҳ пок гардон ва ба ӯ манзили беҳтар аз манзили дунёияш ва аҳле беҳтар аз аҳли дунёияш иноят фармо ва ӯро вориди биҳишт бигардон ва аз фитнаи қабру азоби ҷаҳаннам маҳфуз бигардон». (Муслим)

Ва агар майит ба балоғат норасида бошад, ба ҷои истиғфор ин дуо барояш Хонда мешавад.

«اللَّهُمَّ اجعله فرطاً لوالديه وذخراً وسلفاً وأجرأ، اللَّهُمَّ ثَقِّلْ به موازينهما وأعظم به أجورهما، اللَّهُمَّ اجعله في كفالة إبراهيم وألحقه بصالح سلف المؤمنين وآجره برحمتك من عذاب الجحيم وأبدله داراً خيراً من داره وأهلاً خيراً من أهله، اللَّهُمَّ اغفر لأسلافنا وأفرأطنا ومن سبقنا بالإيمان». [المغني لابن قدامة ٨٩٢].

«Бор илоҳо ӯро сармоя ва аҷру подош қарор бидеҳ ва ба сабаби ӯ тарозӯи амалҳои онҳоро гарон карда, подоши бузургеро насиби онҳо гардон ва ӯро дар кафолати ҳазрати Иброҳим (а) қарор дода ва бар бандагони неку солеҳи худ мулҳақ бигардон (бирасон) ва бо раҳмати худ ӯро аз азоби ҷаҳаннам паноҳ деҳ ва хонаву аҳлу хеши ӯро ба аҳлу хонаи

беҳтар табдил деҳ, бор илоҳо гузаштагону ниёгон ва муъминоне, ки бар мо сабқат намудаанд ва дунёро падруд гуфтаанд мағфират кун» (Муғнӣ 2/489)

10 - Закоти моли худро бидеҳ ва дар баровардани закот сустӣ ва бепарвоӣ наkun, зеро закот яке аз аркони панҷгонаи Ислом аст. Инчунин закот дар бисёре аз сураҳои Қуръон бо ҳамроҳии намоз якҷоя омадааст ва мусулмонон бар фарз будани он иҷмоъи қатъӣ ва ошкор намудаанд.

Пас касе агар фарз будани онро инкор кунад (дар ҳоле ки медонад, ки закот бар болои шахси сарватманд фарз аст) ӯ кофир ва аз миллати ислом хориҷ мешавад ва касе аз рӯи бахилӣ закотро надиҳад ё онро кам бароварда диҳад, ӯ золим шуморида мешавад ва мавриди азобу уқубати Худованд гирифта хоҳад шуд.

Худованд дар бораи касоне, ки закотро таҳқир ва паст мешуморанд чунин мефармояд:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٤﴾ وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُفْقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٥﴾ التوبة: ٣٤ - ٣٥

«Касоне ки тилло ва нуқраро ҷамъ ва захира мекунанд ва дар роҳи Худо инфоқ намекунанд, онҳоро ба азоби дарднок башорат бидеҳ, рӯзе ки дар оташи дӯзах гудохта шаванд ва пешонӣ ва пушту паҳлӯи онҳоро ба он доғ кунанд, фариштагони азоб ба онҳо гӯянд, ин аст натиҷаи ончи аз зару сим бар худ захира кардед, акнун азоби зару симе, ки андӯхта мекардед, бичашед».